

**UCHWAŁA NR XVI/280/11
RADY MIASTA OŚWIĘCIM**

z dnia 28 grudnia 2011 r.

w sprawie: uchwalenia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim na rok 2012.

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z p. z.), art. 4¹ ust.1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70 poz. 473 z p. z.) oraz art. 10 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179 poz 1485 z p. z.) -
Rada Miasta Oświęcim postanawia:

§ 1. Uchwalić gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim na rok 2012, jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Oświęcim.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Michał Fertig
Prezydent Miasta Oświęcim

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM NA ROK 2012.

Rozdział I.

DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM

Miasto Oświęcim liczy 39.625 mieszkańców (dane pochodzą z ewidencji ludności Wydziału Spraw Obywatelskich UM Oświęcim- stan na dzień 30.10.2011 r.)

Badania monitoringowe pn. "Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie miasta Oświęcim przeprowadzone w 2011 r. wśród 161 dorosłych mieszkańców miasta wykazały m.in., że najważniejszymi problemami społecznymi występującymi na terenie Oświęcimia są:

1) bezrobocie

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy z 30.09.2011 r. liczba osób bezrobotnych na terenie miasta Oświęcim kształtowała na poziomie 1822 osób tj. 4,59 %, natomiast struktura bezrobocia w Oświęcimiu na koniec 2010 roku kształtowała się następująco:

- 49,3 % wszystkich bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 18 – 34 lata,
- 29,3% bezrobotnych to osoby posiadające wykształcenie: niepełne podstawowe (24,8%), podstawowe, zasadnicze zawodowe,
- 27,6% osób pozostawało bez pracy od 1 do 3 miesięcy, 26,4 % to osoby ze stażem pracy do 1 roku, natomiast 21 % to bezrobotni pozostający bez pracy od 1 do 5 lat.

2) alkoholizm

Zdaniem ankietowanych, problem alkoholizmu jest drugim co do wielkości problemem w mieście.

Z badań wynika, że:

- 61 % badanych spożywa alkohol okazjonalnie lub deklaruje abstynencję,
- 8,5 % osób pije kilka razy w tygodniu lub codziennie,
- 30,5 % ankietowanych pije raz w tygodniu lub kilka razy w miesiącu.

Zdaniem 36 % pełnoletnich mieszkańców miasta, alkohol jest towarem szczególnym i jego sprzedaż powinna być kontrolowana.

W 2010 roku kontrole w placówkach prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych przeprowadziły: Straż Miejska w Oświęcimiu oraz Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu. Kontrole te nie wykazały przypadków łamania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

W związku z naruszeniem ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w roku 2011 (stan na dzień 30.10.2011 r.) Straż Miejska:

- wystawiła 233 mandaty, (2010 r. - 116, 2009 r. - 98)
- odwiozła 181 osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania, (2010 r. - 169, 2009 r. - 169)

67 % badanych mieszkańców miasta oczekuje od władz lokalnych stanowczych działań służących ograniczeniu problemów alkoholowych.

Na terenie miasta Oświęcim funkcjonują instytucje świadczące pomoc osobom uwikłanym w problem alkoholowy. Do końca września 2011 r. w Poradni Odwykowej w Oświęcimiu, w celu podjęcia leczenia odwykowego zarejestrowały się 233 osoby z terenu miasta Oświęcim (2010 r. - 434, 2009 r. - 382). Systematycznie z programów terapeutycznych prowadzonych przez Poradnię skorzystało 116 osób uzależnionych i 15 osób współuzależnionych (2010 r. - 181 uzależnionych i 24 osoby współuzależnione; 2009 r. - 213 uzależnionych i 43 współuzależnione. Do końca października bieżącego roku do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu wpłynęło 113 wniosków o objęcie leczeniem odwykowym osób nadużywających alkoholu (2010 r. - 125; 2009 r. - 147). Konsultant/terapeuta ds. uzależnień udzielający porad terapeutycznych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej do końca października 2011 r. udzielił pomocy 85 osobom uzależnionym i 13 osobom współuzależnionym (2010 r. - 94 osobom uzależnionym i 13 osobom współuzależnionym; 2009 r. - 153 osobom uzależnionym i 74 osobom współuzależnionym).

3) przemoc i agresja

Przemoc i agresja jest według dorosłych mieszkańców miasta kolejnym znaczącym problemem społecznym w mieście. 42 % badanych zna osobę dorosłą, która doznaje przemocy fizycznej lub psychicznej ze strony najbliższej osoby, a 39 % ankietowanych przyznaje się do znajomości z osobą, która stosuje przemoc wobec najbliższych.

Z badań wynika, że 68 % mieszkańców posiada wiedzę na temat możliwych form pomocy ofiarom przemocy.

Z danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Oświęcimiu wynika, że większość interwencji podejmowanych przez funkcjonariuszy policji związanych ze stosowaniem przemocy w rodzinie dokonywana jest pod wpływem alkoholu. Ofiarami przemocy domowej są najczęściej kobiety oraz dzieci. Do końca października bieżącego roku odnotowano 139 interwencji policji w związku ze stosowaniem aktów przemocy (2010 r. - 100; 2009 - 93) .

Ponadto, z przeprowadzonej diagnozy wynika, że:

- 13 % dorosłych mieszkańców zażywało narkotyków, z czego 76 % paliło marihuanę,
- 19 % dorosłych wie, gdzie i od kogo można kupić narkotyki, pozostałe 81 % nie posiada takiej wiedzy,
- 60,7 % respondentów wskazała, że zakup tego rodzaju środków psychoaktywnych jest łatwy lub raczej łatwy.

Badaniem objęto również 662 uczniów, z czego: 152 - klas VI szkół podstawowych, 159 - II klas szkół gimnazjalnych i 351 II klas szkół ponadgimnazjalnych.

Badania wykazały, że:

- 26,3 % uczniów szkół podstawowych, 73,5 % gimnazjalistów i 97,7 % uczniów szkół ponadgimnazjalnych, ma za sobą inicjację alkoholową. Większość, bo 67,23 % uczniów podała, że alkoholem którego próbowali było piwo. 55,2 % uczniów przyznało, że pierwszy raz alkohol pili podczas wakacji, natomiast niepokojącym jest fakt, iż 31,63 % uczniów po raz pierwszy spróbowało alkoholu w domu.
- 27,5 % ankietowanych uczniów szkół podstawowych, 40,1 % uczniów gimnazjów i 58,6 % uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznało również, że zdarzyło się im upić,
- prawie połowa, bo 47,5 % uczniów szkół podstawowych, 92 % gimnazjalistów i 88 % uczniów szkół ponadgimnazjalnych uważa, że zakup alkoholu jest raczej łatwy lub łatwy,
- papierosy nie są dla młodych mieszkańców miasta towarem trudnodostępnym. Do zapalenia papierosa przyznało się 17,1 % uczniów szkół podstawowych, 45,2 % gimnazjalistów i 60,6 % uczniów szkół ponadgimnazjalnych,

- zjawisko zażywania substancji narkotycznych wśród osób niepełnoletnich na terenie naszego miasta można uznać za mało rozpowszechnione. W szkołach podstawowych do spróbowania narkotyku przyznało się 2,6 % uczniów, wśród gimnazjalistów 13,2 %, a w szkołach ponadgimnazjalnych 17,3 %. Ponadto 90,8 % uczniów podstawówek, 82,8 % gimnazjalistów i 69,1 % uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznało, że nie spotkało osoby rozprowadzającej narkotyki w szkole lub poza nią. 61,4 % uczniów ogółem przyznało również, że nie wie gdzie można kupić narkotyki. Jednocześnie 54,8 % uważa, że dostęp do tego typu środków psychoaktywnych jest łatwy lub raczej łatwy,
- do spróbowania dopalaczy przyznało się 3 uczniów (1,9%) szkół podstawowych, 10 uczniów gimnazjum (6,2%) oraz 29 uczniów (8,2%) klas ponadgimnazjalnych. Są to dane znacznie poniżej średniej krajowej, która wynosi 13% (sondaż CBOS),
- większość badanych uczniów czuje się w szkole bezpiecznie. 66,3 % uczniów szkół podstawowych, 51,5 % gimnazjalistów i 42,7% klas podstawowych określiła środowisko szkolne jako bezpieczne. Najczęściej stosowanymi formami przemocy w szkołach są według uczniów wulgarne odzywki (67,1 % - szkoły podstawowe, 73,5 % - gimnazjum oraz 58,1% szkoły ponadgimnazjalne). Uczniowie przyznają również, że dość często dochodzi do popychania i wyśmiewania,
- 26 % ankietowanych uczniów szkół podstawowych, 18,2% uczniów gimnazjum i 14% uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznało jednak, że było kiedyś ofiarą przemocy.

Biorący udział w badaniu uczniowie szkół podstawowych (44,7 %) oraz gimnazjów (37,1 %) wskazali, że chcieliby wziąć udział w zajęciach profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy, natomiast najstarsza grupa tj. uczniowie szkół ponadgimnazjalnych (35,3 %) deklaruje chęć uczestnictwa w zajęciach dotyczących profilaktyki alkoholowej.

W 2010 r. dla uczniów Oświęcimskich szkół zorganizowano następujące formy profilaktyki:

- zajęcia socjoterapeutyczne oraz programy profilaktyczne związane z używaniem środków odurzających oraz przeciwdziałaniem agresji prowadzone w szkołach podstawowych i gimnazjach, w których wzięło udział 1.052 uczniów,
- zajęcia sks w szkołach podstawowych i gimnazjach dla 639 uczniów,
- zajęcia profilaktyczne i warsztaty socjoterapeutyczne dla ok. 169 dzieci uczęszczających do świetlic, prowadzonych przez organizacje pozarządowe,

- warsztaty profilaktyczne dla 624 uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych poświęcone m.in. budowaniu więzi rodzinnych, zachowań asertywnych, zagrożeń związanych z manipulacją grup destrukcyjnych,
- 4 półkolonie z blokiem programów profilaktycznych, z których skorzystało 146 dzieci podczas wakacji.

Pomoc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii oraz pomoc dla osób dotkniętych przemocą, można uzyskać na terenie naszego miasta m.in. w następujących miejscach:

- 1) Poradnia Odwykowa ul. Orzeszkowej 1,
- 2) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej SOBRIETAS Centrum Psychoterapii ul. Powstańców Śląskich 21
- 3) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ul. Solskiego 2,
- 4) Stowarzyszenie Oświęcimskie Centrum Trzeźwości ul. Orzeszkowej 1,
- 5) Stowarzyszenie "Abstynencja" Pl. Św. Maksymiliana 2,
- 6) Ośrodek Interwencji Kryzysowej prowadzony przez Stowarzyszenie "Abstynencja" Plac św. Maksymiliana 2
- 7) Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej ul. Dąbrowskiego 139,
- 8) Punkt Konsultacyjny dla osób używających i uzależnionych od narkotyków ul. Sobieskiego 15b.

Na terenie miasta Oświęcim prowadzona jest również działalność opiekuńczo - wychowawcza oraz terapeutyczna skierowana do najmłodszych mieszkańców. Pomoc i opiekę świadczą dla dzieci i młodzieży stowarzyszenia: Stowarzyszenie SALOS, Świetlica Środowiskowa im. Matki Małgorzaty prowadzona przez siostry Serafitki, Stowarzyszenie Szansa, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci oraz Stowarzyszenie Rodzina Kolpinga.

Rozdział II.

CELE GMINNEGO PROGRAMU:

CELE STRATEGICZNE:

wynikające ze „Strategii rozwiązywania problemów społecznych miasta Oświęcim na lata 2006 – 2013”:

- Cel strategiczny 1: Sprawny system zapobiegania kryzysom rodziny i wspierania rodzin w kryzysie ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.

- Cel strategiczny 2: Integracja grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym: bezrobotnych, ubogich i bezdomnych.
- Cel strategiczny 3: Sprawny i zintegrowany system profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień na terenie miasta.
- Cel strategiczny 4: Monitoring problemów społecznych i rozwój partnerskiej współpracy z organizacjami pozarządowymi.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju, zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami,
- Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie,
- Ograniczanie ubóstwa i zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom i rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym,
- Podejmowanie działań zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu i narkotyków,
- Zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.

Rozdział III.

ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu poprzez:

- 1) prowadzenie ponadstandardowych grup terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych z terenu miasta Oświęcim w Poradni Odwykowej w Oświęcimiu:
 - „TUSZ” – program kierowany do osób utrzymujących całkowitą abstynencję, którego celem jest podniesienie umiejętności służących zdrowieniu,
 - „NAWROTY” – program kierowany do osób słabo identyfikujących sygnały ostrzegawcze uaktywnienia się choroby alkoholowej, ma na celu zapobieganiu nawrotom choroby alkoholowej,
 - „WSPÓLUZALEŻNIENIE” – program kierowany do członków rodzin osób uzależnionych, którego celem jest nabycie umiejętności potrzebnych do życia z osobą uzależnioną,
 - „DESTRUKCJA” – program adresowany do osób, u których picie alkoholu wpływa destrukcyjnie na różne sfery życia,

- „DDA” - program kierowany do dorosłych dzieci alkoholików, mający na celu identyfikację deficytów życiowych spowodowanych toksycznym dzieciństwem.

- 2) prowadzenie w izbie wytrzeźwień rozmów profilaktyczno - terapeutycznych o skutkach i następstwach nadużywania alkoholu, a także motywowanie do podjęcia leczenia mieszkańców miasta Oświęcim przywiezionych do izby.

II. Integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Zadanie realizowane będzie przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu, w ramach „Programu pracy z osobami uzależnionymi i wykluczonymi społecznie, zamieszkałymi w budynku przy ul. Leszczyńskiej 2”. Celem programu jest udzielanie kompleksowej pomocy osobom uzależnionym od alkoholu, żyjącym w społeczności osób wykluczonych społecznie, motywowanie ich do podejmowania działań na rzecz poprawy swojego funkcjonowania i włączenie ich do życia w społeczności lokalnej.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych. Zadanie realizowane będzie poprzez:

- 1) dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych, socjoterapeutycznych oraz z rodzin znajdujących się w kryzysie,
- 2) organizację dla dzieci w okresie wakacji 4 półkolonii z blokiem programów profilaktycznych,
- 3) promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, poprzez prowadzenie sportowych zajęć pozaszkolnych (sks), zakup sprzętu do prowadzenia zajęć sks oraz poprawę funkcjonowania bazy sportowo-rekreacyjnej,
- 4) prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych, programów profilaktycznych, warsztatów dotyczących przeciwdziałania agresji i problematyki uzależnień w szkołach oraz rozwijania umiejętności wychowawczych rodziców,
- 5) realizację warsztatów szkoleniowych dla uczniów, rodziców, wychowawców oraz osób zajmujących się problematyką uzależnień.

IV. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Zadanie realizowane będzie poprzez:

1) działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu, która w ramach swoich kompetencji:

- motywuje do leczenia osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizują małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny,
- kieruje osoby nadużywające alkoholu na badanie do lekarzy biegłych - w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- kieruje do Sądu Rejonowego w Oświęcimiu wnioski o wszczęcie postępowania w sprawie orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- opiniuje wnioski dotyczące wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- opiniuje projekty uchwał dotyczące realizacji gminnego programu ...,
- realizuje procedurę Niebieskiej Karty.

Ponadto Komisja współpracuje z instytucjami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem przemocy (Poradnia Odwykowa, szkoły, MOPS, Policja, organizacje pozarządowe, Sąd, Prokuratura itd.)

Wynagrodzenia członków MKRPA ustala się w łącznej kwocie 16.000 zł. z której, za udział w posiedzeniach otrzymują:

- przewodniczący - 50 zł. (brutto) za 1 godzinę,
- członkowie - 40 zł. (brutto) za 1 godzinę,

Wynagrodzenie nie przysługuje członkom Komisji, będącymi pracownikami Urzędu Miasta Oświęcim.

2) pracę konsultanta d/s uzależnień w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Oświęcimiu. Konsultant ds. uzależnień obejmuje pomocą środowiska w których występują problemy uzależnień, a także dotknięte przemocą.

3) dofinansowanie działalności Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu.

V. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, poprzez wspieranie działań mających na celu:

- pomoc dla dzieci z rodzin problemem alkoholowym,
- aktywizacja środowisk lokalnych, szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- wspomaganie procesu powrotu do zdrowia osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.

Zadanie realizowane będzie przez organizacje pozarządowe - na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

VI. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od narkotyków.

Zadanie realizowane będzie przez prowadzenie - w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu - Punktu Konsultacyjnego dla osób używających i uzależnionych od narkotyków. Terapeuta ds. uzależnień od narkotyków będzie udzielał bezpłatnych porad polegających głównie na motywowaniu do podjęcia leczenia oraz edukacji. W ramach Punktu funkcjonować będzie poradnia internetowa: e-mail - uzaleznienia.stop@oswiecim.biz, komunikator GG – 7208204 i telefon 033 844 73 97.

VII. Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi:

Zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - „Organ zezwalający lub, na podstawie jego upoważnienia, straż gminna lub członkowie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych dokonują kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia”. Kontrole prowadzone będą przez Straż Miejską w Oświęcimiu oraz Komendę Powiatową Policji w Oświęcimiu przy udziale przedstawiciela Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu.

Rozdział IV.

MONITOROWANIE I OCENA REALIZACJI ZADAŃ

- liczba osób uzależnionych, które podjęły leczenie odwykowe,
- liczba osób współuzależnionych objętych terapią,
- liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które objęto pomocą,
- liczba osób dotkniętych przemocą, którym udzielono wsparcia,
- liczba osób, którym udzielono wsparcia w punkcie konsultacyjnym dla osób używających i uzależnionych od narkotyków.

REALIZATORZY PROGRAMU

Program realizowany będzie m.in. przez: Urząd Miasta Oświęcim, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu, szkoły z terenu miasta Oświęcim, organizacje pozarządowe działające na terenie miasta, Poradnia Odwykowa w Oświęcimiu, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu.

KOORDYNACJA

Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Oświęcim.

Piotr Kuty